

SKOLFS 2024:408

Utkom från trycket
den 26 mars 2024

**Skolverkets föreskrifter
om ämnesplan för ämnet fordonsvård och
underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner
i anpassade gymnasieskolan och inom kommunal
vuxenutbildning som anpassad utbildning på
gymnasial nivå;**

beslutade den 13 mars 2024.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

1 § Ämnesplanen för ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner finns i bilagan till dessa föreskrifter.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2024.
 2. Föreskrifterna ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025.

På Skolverkets vägnar

ANNA WESTERHOLM

Anna Jägberg

Fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner

Ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner behandlar fordonsvård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner. Ämnet behandlar även lastbilars och anläggningsmaskiners huvudkomponenter samt produkter, verktyg och utrustning för fordonsvård och underhåll.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om fordonsverkstaden som arbetsplats, dess verksamheter, arbetsmiljöer och risker. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om lastbilar och anläggningsmaskiner. Dessutom ska undervisningen leda till att eleverna utvecklar kunskaper om fordonsvård och underhåll samt om enklare serviceåtgärder på lastbilar och anläggningsmaskiner. Undervisningen ska även leda till att eleverna utvecklar förmåga att utföra enklare serviceåtgärder och underhåll på lastbilar och anläggningsmaskiner samt att använda teknisk information, produkter och utrustning i arbetet.

Undervisningen ska bidra till att stimulera elevernas intresse för lastbilar och anläggningsmaskiner samt bidra till förståelse av den betydelse olika typer av lastbilar och anläggningsmaskiner har inom samhälls- och arbetsliv. Dessutom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta på ett säkert sätt i enlighet med rutiner som tillämpas på arbetsplatsen och bestämmelser som reglerar arbetet. Undervisningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om arbetssätt inom vård och underhåll som främjar ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att använda tekniska begrepp och uttryck. I undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla en yrkesidentitet samt förmåga att kommunicera med både arbetskamrater och kunder. Dessutom ska eleverna ges möjlighet att utveckla förståelse för vikten av ett ansvarsfullt förhållningssätt gentemot kunden och kundens egendom.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att arbeta med uppgifter som återspeglar och förbereder för situationer som eleverna kan komma att möta i arbetslivet. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att reflektera över och samtala om arbetsuppgifter samt om den egna rollen i samband med olika arbetsprocesser.

Undervisningen i ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om fordonsverkstaden som arbetsplats samt om olika arbetsmiljöer och risker i en fordonsverkstad inrättad för lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Kunskaper om lastbilar och anläggningsmaskiner samt om deras huvudkomponenter och användningsområden.

- Kunskaper om servicebehov och olika serviceåtgärder samt om vård och underhåll av olika lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Förmåga att utföra enklare serviceåtgärder samt vård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Förmåga att arbeta på ett säkert sätt i enlighet med rutiner på arbetsplatsen och bestämmelser inom området.
- Förmåga att använda vanligt förekommande tekniska begrepp och uttryck.

Nivåer i ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner

Nivå 1, 200 poäng, som bygger på nivå 2 i ämnet fordonsvård och underhållsteknik.

Nivå 1, 200 poäng

Nivåkod: FORC1N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Orientering om fordonsverkstaden som arbetsplats samt dess olika arbetsmiljöer och risker.
- Orientering om handverktyg, utrustning och material samt olika användningsområden för dessa i samband med fordonsvård, underhåll och enklare serviceåtgärder.
- Ergonomiska och säkra arbetsmetoder för olika arbetsmoment för att förhindra person- och egendomsskador.
- Arbetsplatsens utrymningsvägar och agerande i händelse av brand.
- Betydelsen av ansvarstagande på arbetsplatsen med hänsyn till utrustning, material och kunders egendom.
- Lastbilars och anläggningsmaskiners uppbyggnad, huvudkomponenter och funktion i förhållande till respektive användningsområde.
- Service-, vård- och underhållsbehov hos olika lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Metoder för byte av enklare servicedetaljer och hjul på lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Uppbyggnad och användning av serviceprotokoll i samband med enklare serviceåtgärder på fordon samt betydelsen av service för funktion, trafiksäkerhet och miljö.
- Orientering om olika produkter för vård, underhåll och enklare serviceåtgärder på lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Vård och underhåll samt enklare ytbehandling av lastbilar och anläggningsmaskiner.
- Enklare serviceåtgärder på lastbilar och anläggningsmaskiner, till exempel kontroll, smörjning, påfyllning och justering enligt serviceschema.
- Användning av handverktyg, utrustning, material och produkter i samband med fordonsvård, underhåll och enklare serviceåtgärder.

- Säkerhetsmedvetet och miljömässigt hållbart arbete enligt rutiner på arbetsplatsen och bestämmelser inom området för att förhindra person- och egendomsskador.
- Hantering av miljöfarliga produkter och miljöfarligt avfall.
- Riskbedömning i samband med arbete på fordon, däribland på elektrifierade fordon och flerbränslefordon.
- Ansvarsfull hantering av kundens egendom.
- Användning av vanligt förekommande tekniska begrepp och uttryck.

Betygskriterier

Av 18 kap. 23 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **vissa kunskaper** om fordonsverkstaden som arbetsplats, dess arbetsmiljöer och risker samt verktyg och utrustning.

Eleven visar **vissa kunskaper** om lastbilar och anläggningsmaskiner samt deras huvudkomponenter, funktion och användningsområden.

Eleven visar **vissa kunskaper** om servicebehov, olika serviceåtgärder, vård och underhåll av olika lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven utför med **viss säkerhet** enklare serviceåtgärder samt vård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven arbetar säkert i enlighet med rutiner på arbetsplatsen och bestämmelser inom området.

Eleven använder med **viss säkerhet** vanligt förekommande tekniska begrepp och uttryck.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **kunskaper** om fordonsverkstaden som arbetsplats, dess arbetsmiljöer och risker samt verktyg och utrustning.

Eleven visar **kunskaper** om lastbilar och anläggningsmaskiner samt deras huvudkomponenter, funktion och användningsområden.

Eleven visar **kunskaper** om servicebehov, olika serviceåtgärder, vård och underhåll av olika lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven utför med **säkerhet** enklare serviceåtgärder samt vård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven arbetar säkert i enlighet med rutiner på arbetsplatsen och bestämmelser inom området.

SKOLFS 2024:408

Eleven använder med **säkerhet** vanligt förekommande tekniska begrepp och uttryck.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **goda kunskaper** om fordonsverkstaden som arbetsplats, dess arbetsmiljöer och risker samt verktyg och utrustning.

Eleven visar **goda kunskaper** om lastbilar och anläggningsmaskiner samt deras huvudkomponenter, funktion och användningsområden.

Eleven visar **goda kunskaper** om servicebehov, olika serviceåtgärder, vård och underhåll av olika lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven utför med **god säkerhet** enklare serviceåtgärder samt vård och underhåll av lastbilar och anläggningsmaskiner.

Eleven arbetar säkert i enlighet med rutiner på arbetsplatsen och bestämmelser inom området.

Eleven använder med **god säkerhet** vanligt förekommande tekniska begrepp och uttryck.

